Štev. 33. V Ljubljani, v petek dne 18. avgusta 1922. Leto V.

DOMOVINA

Oglasi:
Za 1 mm × 60 inseratnega stolpiča mali Din 0·20, uradni D 0·30, poslano, posmrtnice i. reklame D 0·50. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.
Upravništvo „Domovine" v Ljubljani, Prešernova ul. 54.
Uredništvo „Domovine", Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:
Mesečno Din 1·—, četrtletno Din 3·—, polletno Din 6·—, celoletno Din 12.—.

P. n. Licealn.
Poliz.

Zmagoslavje Sokolstva

Kraljevo sporočilo Sokolstvu.

«Jugoslovenski sokolski savez» je prejel ob sklepu prvega jugoslovenskega sokolskega zleta od kralja naslednje pismo:

Zdravo, Sokoli!

Prvi sokolski zlet — na tako sijajen način prirejen v biseru jugoslovenskih mest, pokazal je vse najlepše vrline, katere smo sprejeli od naših velikih in zaslužnih učiteljev, bratskih čeških Sokolov. Videl sem s posebnim zadovoljstvom vaše tesno skupno delo s češkim in ruskim Sokolstvom ter pričakujem, da bodete na tem polju slovanske vzajemnosti tudi dalje vršili svoje blagotvorno delo.

Uverjen sem, da si boste tudi nadalje pridobivali na ugledu in da boste krepili dosedanje zveze s sorodnimi organizacijami dosedanjih zavezniških in prijateljskih narodov — katerih odlične predstavitelje smo bili srečni videti ob priliki zleta v naši sredini. Pokažite, da hoče srbsko-hrvatsko-slovenski narod biti stalen činitelj mednarodnega miru in napredka.

Našo moralno moč so pokazali z enakim uspehom Sokoli in Sokolice, dijaštvo in predstavitelji naše s slavo ovenčane vojske.

Sokoli, bodite tudi v bodoče vsemu našemu narodu v vzgled duševnega edinstva in raznesite s tega zleta — ob Savi in Dravi — ob Tisi in Moravi — proti Timoku in Vardarju, proti Bosni, Neretu in Zeti, prav do sinjega morja ljubezen do vsakega brata in vsake sestre; recite jim, da ste, tesno združeni, videli le eno lice, čutili vsi z istim srcem kot otroci iste matere — naše velike domovine.

Na tem temelju edinstva in Sokolstva se bo razvijal nadaljnji napredek narodnih in državnih sil. Za vse to sprejmite Mojo kraljevsko zahvalo za vašo izkazano vdanost sokolskim in narodnim idealom.

Zdravo! — Aleksander.

Lepše ni mogel končati prvi jugoslovenski sokolski zlet kot s tem pismom, v katerem naš mladi in junaški kralj izreka Sokolstvu svoje priznanje in svojo zahvalo za vse ono, kar je Sokolstvo do sedaj storilo za narod in državo in izraža svoje upanje, da bo stopalo Sokolstvo tudi v bodočnosti po že globoko začrtani poti ljubezni in bratstva.

Takih slavnosti, kot je bil ta zlet jugoslovenskega Sokolstva, Ljubljana še ni videla in tudi ne toliko prekipevajočega narodnega navdušenja, ki je mnoge ganilo do solz. Na tisoče in tisoče naših Sokolov in Sokolic iz Slovenije, Hrvatske, Vojvodine, Bosne-Hercegovine, Dalmacije, Srbije in doli iz Macedonije, je prišlo s posebnimi vlaki v Ljubljano, da pokažejo sadove svojega dela in da se navdahnejo z novim navdušenjem za plodonosno in našemu narodu ter državi tako koristno sokolsko delo.

In ker je naše Sokolstvo spoštovano in cenjeno po celem svetu, je prišlo na njegov zlet tudi več tisoč bratskih češkoslovaških Sokolov in Sokolic, prišli so zastopniki Rusov in Poljakov in ker je bila v Ljubljani obenem s sokolskim zletom tudi mednarodna telovadna tekma, so prišli tudi francoski, belgijski in luksemburški telovadci, celo iz vroče Afrike, iz francoske kolonije Alžir, so prišli zastopniki tamošnjih telovadnih organizacij.

In drugega ljudstva se je v Ljubljani kar trlo, sokolskim vajam na zletišču je prisostvovalo do 50.000 ljudi, ki so z nepopisnim navdušenjem sledili posameznim nastopom ponosnih sokolskih vrst.

Tudi naša mlada, ali krepka in hrabra armada, je bila na zletu častno zastopana. Iz območja 4. armade je došlo 2400 vojakov-sokolov pod vodstvom svojih oficirjev, ki so tudi Sokoli, na zlet in zbrano ljudstvo je strmé občudovalo strumne nastope in vaje teh ponosnih vojakov-sokolov, Hrvatov-Slovencev! En glas je šel pri pogledu na te krasne čete: «Nikogar se ne bojimo, dokler imamo tako vojsko.»

Na tisoče in tisoče došlecev iz raznih krajev države in tudi iz tujine je bilo v Ljubljani, ki je bila prenapolnjena in podobna velemestu, in vendar je vladal v mestu popoln mir in red, ker vse to ljudstvo, ki je prišlo na sokolski zlet, je vzgojeno v sokolskem duhu, v duhu reda in poštenosti in taki ljudje ne delajo ne neredov in tudi ne nemirov.

Pripomniti je še, da je bilo v Ljubljani v dnevih sokolskega zleta na tisoče in tisoče našega po požrešnih Italijanih zasužnjenega ljudstva, ki je z bolestjo v srcih, ampak z odkritosrčnim navdušenjem pozdravljalo naše sokolske in vojaške vrste in ti vsega usmiljenja vredni naši bratje in sestre so se vračali potolaženi v svojo zasužnjeno domovino, v trdni veri, da pride dan, ko tudi njim zasije solnce jugoslovenske svobode.

Pri mednarodni telovadni tekmi so naši Sokoli prav častno nastopili. Čehi, pri katerih je Sokolstvo še bolj razvito kot pri nas, so sicer dosegli prvenstvo, ampak naši Sokoli so se jim zelo približali in šele za njimi pridejo na vrsto Francozi, Belgijci in Luksemburžani.

Pri javnih prostih vajah je bilo veliko zletišče vse tri dni, v nedeljo, pondeljek in torek, vedno nabito polno gledalcev iz vse države in tujine. V nedeljo in pondeljek sta bila pri vajah ves čas navzočna tudi kralj in kraljica, prav prisrčno pozdravljena od tisoč in tisočglavega ljudstva. Oba sta bila vsled teh dokazov resnične ljubezni globoko ginjena in bosta gotovo prav pogostoma prihajala v Slovenijo, ki obema zelo ugaja zaradi njene naravne lepote ter pridnosti in poštenosti njenega prebivalstva.

Naravnost veličasten je bil sprevod Sokolstva po mestu v torek dopoldan. Vse hiše so bile okrašene z zastavami, vse ulice nabito polne ljudstva, na vseh oknih glava pri glavi. In po teh ulicah so korakale neštevilne vrste Sokolov in Sokolic, ki jih je ljudstvo z nepopisnim navdušenjem pozdravljalo, raz oken je pa deževalo cvetje nanje. Krasen je bil pogled na krepke sokolske postave in naravnost vzneseni so ljudje po koncu sprevoda gledali na vse Sokolstvo, ki je stalo zbrano na Kongresnem trgu, kjer je nekdanji

---

G. Keller - I. Albreht:

Romeo in Julija na kmetih

(Nadaljevanje 14.)

Metka je odtrgala osatov list in mu ga je položila na obledele ustnice, ki so se lahno zganile.

„Še diha," je vzkliknila, „teci na vas po pomoč."

Ko je Sali šinil pokoncu in je hotel leteti, ga je še prijela za roko in ga poklicala nazaj:

„Ti pa ne hodi nazaj in ne povej, kaj se je zgodilo. Tudi jaz bom molčala. Ničesar ne izvedo od mene," je rekla in njen obraz, ki je bil obrnjen proti obupanemu mladeniču, je bil ves oblit z bolestnimi solzami.

„Daj, poljubi me še enkrat! Ne, pojdi, odpravi se! Konec je, na vekomaj konec! Midva ne moreva skupaj!"

Pahnila ga je od sebe in brez volje je tekel proti vasi. Srečal je malega dečka, ki ga ni poznal. Temu je naročil, naj brž pokliče bližnje ljudi, in mu je natanko dopovedal, je treba pomoči. Potem je obupan odšel in je blodil vso noč po lesovju. Zjutraj se je splazil na polje, da bi poizvedel, kako se je izteklo. Tam je slišal ljudi govoriti med seboj, da Marti še živi, da se pa še ne zave, in kako čudno je to, ko živ krst ne ve, kaj se mu je zgodilo. Šele zdaj se je vrnil v mesto in se je skril v temno bedo hiše.

*

Metka je držala dano besedo. Nič drugega ni bilo mogoče spraviti iz nje nego to, da je sama našla očeta v takem položaju. Ker se je naslednjega dne že precej gibal in je tudi dihal, seveda še v nezavesti, in ker ni bilo nobenega tožnika, je vse mislilo, da je mož v pijanosti padel na kamenje. Metka mu je stregla in se ni ganila od njega, razen kadar je šla k zdravniku po zdravila ali kadar je skuhala sebi kako slabo juho; kajti živela je skoro od samega zraka, čeprav je morala bedeti noč in dan in ji ni nihče pomagal. Skoro šest tednov je trajalo, preden se je bolnik polagoma popolnoma zavedel, čeprav je že tudi prej jedel in je bil v postelji še precej dobre volje. Toda zavest, ki se mu je vrnila, ni bila nekdanja. Čim več je govoril, tem jasneje se je pokazalo, da se mu je omračil um, in sicer na prav čudovit način. Samo mračno se je spominjal na to, kar se je zgodilo. Spominjal se je tega kot nečesa prav veselega, kar se ga ne tiče natančneje, in se je vedno smejal kakor norec in je bil dobre volje. Še v postelji je povedal na stotine norčavih, nezmiselnih in razposajenih norčij. Pačil se je in si vlačil cofasto čepico čez oči in čez nos, da je bil videti kakor rakev pod črnim pregrinjalom. Bleda in shujšana Metka ga je potrpežljivo poslušala in je jokala ob njegovem norem početju, ki je ubogo hčerko še bolj plašilo nego prejšnja zlobnost. Kadar je pa stari včasih zinil le kako preneumno, se je morala glasno zasmejati sredi svojega trpljenja. Kajti njeno teptano bitje je bilo vedno pripravljeno šiniti v radost, kakor napet lok. Nato je vselej sledila tem hujša tuga. Ko je stari mogel že vstati, ni bilo pa celo nič več z njim. Počenjal je same neumnosti in se je smejal in brskal okrog hiše, ali pa je sedel na solncu in kazal jezik ali pa govoril dolge govore — fižolu.

Ob istem času pa je bilo tudi konec zadnjih ostankov njegovega imetja. Prišlo je z neredom tako daleč, da so mu sodnijsko prodali tudi hišo in zadnjo njivo, kar je bilo že zdavnaj zastavljeno. Kmet, ki je bil kupil dve njivi od Mance, je izrabil popolno propalost Martijevo in njegovo bolezen. Kratko in odločno je izpeljal staro pravdo zaradi spornega kosa kamnite zemlje. Izgubljena pravda je Martiji popolnoma izpodmaknila tla. V svoji norosti ni vedel ničesar več o tem. Ko je bila dražba končana, so oddali Martijo na občinske stroške v nek zavod za take vrste siromašne norčke. Zavod je bil v glavnem mestu.

Zdravega in požrešnega norca so še dobro nasitili, potlej pa so ga položili na voz, v katerega je bilo vpreženih par volov. Siromašen kmetič je odpeljal vse to v mesto, da bi z isto potjo prodal tudi par žakljev krompirja. Metka je sedla k očetu na voz, da ga spremlja na tej zadnji poti — živega k pogrebu. Bila je žalostna in trpka pot, ali Metka je vendar skrbno čuvala očeta, da ni pogrešal ničesar. Ni se ozrla nikamur in ni postala nestrpna, čeprav so vsled burk nesrečneževih ljudje postajali pozorni in letali za vozom povsod, kjer je peljal. Nazadnje so dosegli veliko poslopje v mestu, kjer so mogoleli dolgi hodniki, dvorišča in prijeten vrt množice sličnih bedakov.

deželni dvorec, sedaj pa naše vseučilišče.

In tu se je nenadoma pokazal na balkonu vseučilišča naš mladi in splošno priljubljeni kralj, okrožen z ministri, od katerih so bili nekateri v sokolskem kroju. Nastal je tak vihar navdušenega vzklikanja kralju, da tega Ljubljana ne pomni.

V imenu ljubljanske občine je pozdravil Sokolstvo komisar dr. Senekovič z lepim govorom, potem je pa govoril starosta jugoslovenskega sokolskega saveza dr. Ravnihar, ki je posebno opozoril na nenavadno dejstvo, da se nahaja med ljudstvom sam kralj, ki je naše krvi in našega jezika, sin naše zemlje. Tem besedam so sledili ponovni viharni pozdravi kralju, ki je stal na balkonu in ves ginjen odzdravljal Sokolstvu in drugemu ljudstvu.

Predsednik češke sokolske zveze, dr. Scheiner, je pozdravil Jugoslavijo v imenu bratskega češkoslovaškega naroda in je izjavil, da se Čehoslovaki v Jugoslaviji ne čutijo kot gosti, temveč kot bratje med brati.

Vihar navdušenja je izzval tudi s svojim kratkim ali jedrnatim govorom dr. Ivan Ribar, predsednik narodne skupščine, kot Sokol v sokolskem kroju. Prinesel je pozdrave Sokolstvu od narodne skupščine, katere predsednik je on in je pozival vse Jugoslovane na delo na utrditvi narodnega in državnega edinstva.

Ljubljanski pevski zbori so za tem odpeli nekaj lepih pesmi in Sokolstvo je v najlepšem redu odkorakalo, vzklikajoč navdušeno kralju, ki je še vedno stal na balkonu in živahno odzdravljal.

Natančne opise vseh dogodkov ob sokolskem zletu so priobčili naši dnevniki («Jutro»). Mi se ustavljamo pri splošnem opisu te redke slavnosti, ki se ni mogla lepše zaključiti kot se je zaključila s kraljevim pismom, ki ga priobčujemo na čelu in ki pomeni zasluženo najvišje priznanje sokolskega dela, priznanje sicer mladega ali izkušenega vladarja, ki ve, kaj je dobro in pošteno. Če bi bilo samo trohica resnice na onem, kar nasprotniki Sokolstva temu očitajo, potem kralja gotovo ne bi bilo niti blizu, ne bil bi pri sokolskem zletu.

Politični pregled

Za časa sokolskega zleta v Ljubljani je bila naša Ljubljana nekaka prestolnica Jugoslavije, ker v njej se je vršil tudi

kronski svet,

na katerem so se reševala pod kraljevim predsedstvom razna važna vprašanja notranje in zunanje politike in v to svrho so prišli v Ljubljano vsi ministri, tudi

novi notranji minister

Kosta Timotijević, ker je dosedanji notranji minister dr. Voja Marinković zaradi bolezni odstopil. Tudi novi minister notranjih zadev je odličen demokrat, ki uživa vsestransko zaupanje. Prisegel je v Ljubljani in je potemtakem v Ljubljani tudi postal minister. V kronskem svetu se je obravnavalo tudi vprašanje draginje in sklenjeno je bilo, da vlada ukrene vse, kar je v njeni moči, da se neznosna draginja ublaži. Razen tega je prevzela vlada v svoje roke vso vladarsko oblast za čas kraljeve odsotnosti iz države, ker

naš kralj se je odpeljal na Češko

v Marijanske Lazne v spremstvu ministrskega predsednika Pašića, ki se gotovo sestane s češkoslovaškim ministrskim predsednikom drjem. Benešem, da se dogovori z njim glede podaljšanja in utrditve zveze med našo državo in Češkoslovaško. Obe državi vežejo bratske vezi, ker sta obe slovanski državi in gotovo je, da bomo s Čehoslovaki za vse čase ostali dobri in iskreni zavezniki.

Na Hrvatskem še vedno ni pravega reda, tam še vedno

Radić zapeljuje ljudstvo,

ki pa postaja v zadnjem času vedno bolj previdno in se povprašuje: Kam nas vodi ta zmešani Radić? Vedno nam obljublja republiko, kjer nam ne bo treba plačevati davkov in ne služiti pri vojakih, v resnici pa take republike od nikoder ni, ako davkov ne plačamo, pride eksekutor in ako se ne odzovemu pozivu v vojaško službovanje, pride orožnik! Radić vidi, da se mu majejo tla pod nogami in se zaveda, da ne bo mogel ljudstva več dolgo zapeljevati in zato je sklenil, da pri prihodnjih volitvah ne bo smel od njegove stranke kandidirati nihče, ki ni njemu brezpogojno vdan in tako bodo kandidirali najbrž sami najneumnejši in najnerazsodnejši ljudje v deželi. Bo ljudstvo vsaj še prej izprevidelo, kam ga vodijo njegovi zapeljivci in največji sovražniki.

Italijani so skrpucali za silo novo vlado, ki pa ji ni usojeno dolgo življenje, ker

notranjega miru v Italiji

ne more vzpostaviti nobena vlada, take so danes razmere v tej državi, ki se nahaja v državljanski vojni. Ako bi se vlada postavila popolnoma na stran fašistov, bi razdražila socijaliste, ki bi stopili v splošni štrajk in onemogočili vsako delo in ako bi vlada vzela v zaščito socijaliste proti fašistovskim nasilstvom, bi imela proti sebi fašiste, ki so tudi zelo nevarni. Tako živi Italija iz dneva v dan, brez jasnih ciljev in smotrov, brez notranjega reda in miru, v državljanski vojni, ki je hujša in nevarnejša od vsake vojne z zunanjim sovražnikom. Kam to vodi? K dobremu gotovo ne.

Med Anglijo in Francijo so nastala

resna nasprotja zaradi Nemčije,

ker bi Anglija rada kolikor toliko olajšala težko breme, ki je Nemčiji bilo naloženo v mirovni pogodbi, Francija pa zahteva brezpogojno izvršitev vseh nemških obveznosti, brez ozira na to, ako je ta v stanju izvršiti jih ali ne. Da bi se nasprotja med francosko in angleško vlado vsaj ublažila, ako že ne popolnoma odstranila, je šel francoski ministrski predsednik v London v svrho pogajanj z angleško vlado. Ta pogajanja so trajala dosti dolgo, pa ostala so — brezuspešna in francoski ministrski predsednik je že zapustil London. Zelo zanimiv utegne postati nadaljnji razvoj tega zamotanega evropskega vprašanja. Vsekakor sta Anglija in Francija tako navezani druga na drugo, da se bo morala najti sporazumna rešitev spora.

Dopisi

Devica Marija v Polju. Že se tresejo ženice, ker je tajniško službo pri naši občini zopet prevzel bivši tajnik Mrcina. V vojnem času so mu namreč morale nabasati miznico s kronami, da jim je pisal prošnje, katere bi kot občinski tajnik moral sestavljati zastonj. Od našega župana, ki je bil izvoljen le z neznatno večino, pač nismo pričakovali, da bo zopet postavil kozla v zelje. Iz naše srečne občine, ki ima zopet Mrcino za tajnika, vam bomo gotovo večkrat povedali kako zanimivo zgodbo.

Blejski kot. Kot vzor slovenskega klerikalnega junaka, s kakršnimi pretežno razpolaga klerikalni tabor, Vam moram predstaviti našega Janeza Sokliča s Sela pri Bledu. Pripetilo se je namreč, da ga je zadnjič pri neki obravnavi vprašal radovljiški sodnik, h kateri politični stranki pripada. «Jaz sem klerikalec», je odgovoril samozavestno. Nato ga je sodnik vprašal, ali ni podpisal neke izjave SKS za ministra Puclja, čemur je Soklič pritrdil. To se je sodniku čudno zdelo, pa Janez Soklič mu je lepo razložil, da mu le ljudje pravijo, da je klerikalec. Pri občinskih volitvah so klerikalni časopisi prinesli njegovo ime kot nosilca klerikalne kandidatne liste, a danes bi zopet rad bil pri napredni stranki. Kak naprednjak je pa to, če mu g. župnik še zmiraj pravi, da je «naš vrl mož». Zares vrl mož, ki obrača plašč po vetru. Naj si zapomni, da ni lepo, če se sraka zaljša s pavovim perjem.

Radovljica. Zadnjo nedeljo se je igrala nogometna tekma med Š. K. Zlatorog (Radovljica) in Š. K. Triglav (Dovje), vendar pa se igra ni končala, ker se je morala prekiniti vsled prevelike plohe in se zopet igra kesneje. Veseli nas, da se je tudi tu začelo delovati na športnem polju in da se kaže zanimanje za ta šport med ljudmi. Ugotoviti pa je treba, da ravno med nekaterimi ljudmi, ki bi morali imeti največ razumevanja za šport in njegovih koristi, ni smisla za zdrav šport. In ravno ti ljudje se štejejo pri nas med inteligente in voditelje. Videli smo nekatere, ki nosijo orlovske znake, da so prišli na igrišče samo, da pokažejo svoje strankarsko sovraštvo in nevoščljivost, dočim o športu samem nimajo niti pojma. Obžalujemo vas, g. organist et Co., da stojite še tako nizko pod civilizacijo našega ljudstva, ki ga hočete voditi, pa ste sami najbolj potrebni lekcij od njega. Ne čudimo pa se prav nič vaši hinavščini ob priliki osnutja športnega kluba, ker vas poznamo po vašem perju. Kaj boljšega od vas sploh nismo nikdar pričakovali. Vendar, kadar pridete zopet, učite se od ljudstva okoli vas, kako se je treba vesti na igriščih in nikar ne delajte politike iz športa. Boljše pa je, če ostanete drugič doma, da vas ne bo treba biti sram, ker ste še tako strašno nekulturen.

Sv. Križ pri Litiji. Prejeli smo: Starši že dolgo časa tarnamo, ker nam naši slomškarski učiteljici mučita otroke. Da se maščujete nad otroki naprednih staršev, jim delate vsakršne zapreke in ne prizanašate niti njihovemu zdravju, ker jih med urami v potrebah ne puščate iz razreda. Ako pa s tako vzgojo in trpinčenjem starši nismo zadovoljni, morajo zopet otroci poslušati zmerjanje. Dasi pa naši učiteljici tako grdo postopata z otroci, ste vendar na videz zelo pobožni. Navzlic temu pa ni nikaka tajnost, da vidita v kaplanih več, kakor samo dušne pastirje. Spominjamo se, da je oče nekega kaplana iskal za nezakonskega otroka očeta, da bi se tako pogasila «tleča iskrica». Da se prikupita kaplanom, izsiljujeta od otrok denar za «zamorčke». Če otrok kaj pozabi v šoli, se mora odkupiti z eno krono «za te mlade cufukafrčke». Bilo je že več slučajev, da sta zapirali v ponedeljek otroke po dve uri, ako je kak otrok ob nedeljah v cerkvi sedel v klopi, namesto, da bi klečal na mrzlem tlaku v ledenem zimskem času. Šolski voditelj K. je pa v vsaki zadevi le igračka v rokah naših učiteljic in nam včasi brihtno pové, da so zdaj «pod Srbi» strožje postave, kakor so bile v Avstriji. Da, za tako učiteljstvo, kakor ga imamo pri Sv. Križu, bi bile res potrebne! Mi smo se že pritožili na višji šolski svet in če to ne bo pomagalo, se obrnemo naravnost v Beograd. Že 13 let prenašamo tako neslano šolsko strahovlado, zdaj pa ji hočemo napraviti konec in našima učiteljicama pokazati pot iz našega kraja. Naj gresta med «zamorčke», ki so jima tako prirasli k srcu, mladine pa si ne damo kvariti s tako zamorsko «vzgojo».

Dolenja vas pri Ribnici. Pišejo nam: Tukaj se je te dni ustrelil trgovec g. Anton Klun. Nesrečnežu je pred tremi meseci umrla soproga in od takrat je taval okrog kakor izgubljen. Zdravniška komisija je ugotovila, da se je najbrž ustrelil v hipni duševni zmedenosti. Navzlic temu pa župnik Škulj ni dovolil cerkvenega pogreba. Nesrečnega pokojnika, ki je bil vedno poštenjak, so pokopali kakor zločinca. Vendar pa je imel vseeno lep pogreb. Ob grobu mu je g. Križman, trgovec iz Ribnice, molil očenaš in so vsi navzoči odgovarjali s solzami v očeh. K temu žalostnemu slučaju pripominjamo samo, da je bil župnik pokojnikov osebni sovražnik. Ne sodi, da ne boš obsojen!

Dol pri Hrastniku. Pri nas se je zopet enkrat pokazalo, kako znajo klerikalci z župnikom na čelu v občini gospodariti. Že pred vojno do lanskega leta je imel ribolov v potoku Brnica v zakupu Nemec-inozemec B., ravnatelj tukajšnje kemične tovarne, ki je že čez 30 let v naših krajih, pa noče slovensko govoriti. Če pride

---

Vsi so bili oblečeni v dolge bele halje, a trde glave so jim pokrivale trpežne usnjate čepice. Tudi Martiju so še vpričo Metke oblekli to nošo. Veselil se je tega kakor otrok in je pel in plesal.

„Bog vas živi, cenjena gospoda!“ je zaklical svojim novim tovarišem. „Lepo hišo imate tukaj! Pojdi domov, Metkica, in povej materi, da me ne bo več domov! Tukaj mi je všeč, prav res, juhu! Jež se plazi čez plot, sem ga slišal lajati! Oj, Metkica deklica, ne poljubljaj starih fantičev, poljubljaj le mlade ljudi! Vse vode v eno samo teko, tista, ki ima rjavo oko, tista pa moja bo! Že greš, Metkica? Saj gledaš kakor smrt iz piskerca — pa mi vendar gre tako po volji! Srce jo boli, hihi!“

Paznik mu je ukazal mirovati in mu je odločil neko lahko delo, Metka pa je odšla k vozu. Sedla je na voz, vzela košček kruha in ga pojedla. Potem je zadremala in je spala, dokler se ni vrnil kmet in pognal spet proti vasi. Prišla sta šele ponoči domov. Metka je šla v hišo, ki je bila rojena v njej, a je zdaj smela bivati samo še dva dni tam. Prvič v svojem življenju je bila zdaj čisto sama v hiši. Zanetila je ogenj, da si skuha še zadnji ostanek kave, ki jo je še imela. Potem je sedla na ognjišče in silno težko ji je bilo pri srcu. Hrepenela in koprnela je, da bi vsaj še enkrat videla Salija in je goreče mislila nanj. Skrbi in bolest pa so zagrenile njeno hrepenenje, to pa je spet silno, silno povečevalo skrbi. Tako je sedela in upirala glavo v dlani, ko je nekdo stopil skozi odprta vrata.

„Sali!“ je kriknila Metka, ko se je ozrla, in se mu je vrgla okrog vratu. Potem pa sta oba prestrašeno pogledala in vzkliknila:

„Kako slabo izgledaš!“

Sali je bil namreč ravno tako bled in shujšan kakor Metka. Dekle je pozabilo na vse in ga je potegnilo k sebi na ognjišče, rekoč:

„Ali si bil bolan ali pa se ti je tudi tako slabo godilo?“

Sali je odvrnil:

„Ne, bolan ravno nisem, razen od hrepenenja po tebi! Pri nas je zdaj vse imenitno. Oče ima zdaj pod streho neko tujo svojat in kolikor sem opazil, se mi zdi, da je postal skrivalec tatov. Zato je zdaj za enkrat vsega v obilici v naši gostilni, dokler pač pojde tako in se z grozo ne konča. Mati pomaga pri tem poslu, zgolj iz trpkega poželjenja, da bi bilo kaj v hiši. Menda celo misli, da bo mogla pregreho z nekakim nadziranjem in redom storiti sprejemljivo in koristno. Mene nihče ne vpraša nič in se tudi nisem mogel dosti brigati za to; kajti jaz morem dan in noč misliti samo nate.

(Dalje prihodnjič.)

kdo k njemu, si vzame nalašč tolmača. Med vojno seveda, ko je hodil k kmetom po Dolu iskat žito, takrat pa je čisto dobro tolkel toliko sovraženo slovenščino, samo da je le dobil kje kak mernik pšenice, tudi rž ali ječmen sta bila dobra. Torej ta gospod je imel ribolov za letno ceno 140 K. Ko mu je pa lani zakup potekel, je gosp. župnik, ki je imel od g. B. tudi dovoljenje ribe loviti, izposloval pri klerikalnem občinskem odboru, da bo tudi naprej lahko lovil za 140 K letno. Ko so za ta «kšeft» zvedeli narodno-napredni občani, je g. šolski ravnatelj obljubil hitro 560 K, nakar je g. B. radodarno dal 800 K letno. Takratni klerikalni obč. odbor je to, izvzemši enega glasu, soglasno odobril, seveda tudi na komando g. župnika. Ker pa narodno-napredni možje s takimi «kšefti», ki bi se vršili brez dražbe, le niso bili zadovoljni, so po skoraj enoletnem prizadevanju z lastnimi denarnimi stroški, pri raznih oblastih vendar dosegli, da se je sklep občinskega odbora razveljavil in se zakonito razpisala dražba ribolova, ki se je vršila v ponedeljek, dne 7. t. m. Gosp. B. se je že dopoldne vozil v svoji kočiji po Dolu, obiskaval župnika in druge klerikalne mogotce, pa je najbrž izvedel, da on kot inozemec ne bo mogel dražbati, ker je popoldne prišel v njegovi kočiji uradnik tovarne g. P., ki je na svoje ime dražbal. V dražbi je nagnal narodni trgovec S. letni zakup na 12.400 K, za kojo ceno je potem dobil uradnik g. P. ribolov. Ker mora plačati tudi še dvojno vsoto kot kavcijo, dobi občinska blagajna kar naenkrat 37.200 K in potem skozi 10 let 12.400 K letno. Tako gospodariti znajo le narodno-napredni možje, ker, ako bi šlo po župnikovi glavi s prikimavanjem drugih klerikalnih odbornikov, bi dobila občina le 140 K letno in kmetje bi pa plačevali velike davke, ker bi se občinske doklade povišale. Potem pa klerikalna gospoda pridiguje, da demokrati davke nalagajo. Največji davki se nalagajo za kmeta s slabim občinskim gospodarstvom, kakršnega razumejo klerikalci, ki gledajo le na svojo osebno korist. Vi pa, ubogi, zapeljani Kalanci in drugi kmetje občine Dol, ali uvidite, da ste pljuvali v lastno skledo, ko ste vrgli pri zadnjih volitvah kroglice v klerikalno skrinjo? Upajmo, da se do prihodnjih volitev spametujete.

Ojstro. Kako blagi in pravični ljudje so pobožni klerikalci, je zopet nanovo pokazal Janez Koruznik pri Sv. Katarini. On stavi kapelico, kupuje svetnike, daje za maše, nekemu delavcu pa se obotavlja plačati, kar je krvavo zaslužil s težkim delom, in mu namesto plačila pravi, da je hudoben. Tako torej, preljubi Koruznik, ali ne veš, da je vnebovpijoč greh, trgati delavcem zasluženo plačilo? Ali misliš, da boš z odtrganim denarjem stavil kapelice sv. Urhu in dajal za maše, da Ti ga potem pijanci in tretjeredniške pijanke nazaj znosijo? Tvoja farbarija s pobožnostjo ne bo trajala več dolgo in boš še kline zabijal, ako se Te ne usmili spet kaka uboga ženska na duhu, ki ima petice pod palcem, da Te bo redila, sama pa pokoro delala.

Polenšak pri Ptuju. Puhloglavi voditelj naših farovških podrepnikov se zaletava v 31. številki «Pijanega gospodarja» v našega nadučitelja, ki mu je trn v peti in ki je našim klerikalcem prečrtal že marsikateri račun. Pritlikavi dopisunček pa pobija sam v drugem stavku dopisa to, kar trdi v prvem. Kakšna razlika je neki, če so določene počitnice «sedaj» in da so se pričele počitnice pri nas «ta teden», namreč 1. avgusta! Radi prekrivanja šolskih hlevov pa bi se naj dopisunček vsaj malo bolje informiral. Če se ne motim, je celo on sam član krajnega šolskega sveta, ki je pri seji obravnaval tudi popravilo šolskih hlevov. Pa klerikalni zastopnik je prevelik lenuh, da bi se udeleževal sej krajnega šolskega sveta. Klerikalnim «norlakom» bi bilo menda ljubše, da se zvišajo šolski izdatki za par tisočakov, kakor pa, da posamezni kmetje — prijatelji šole — prostovoljno darujejo potrebni materijal za popravo strehe. Duševni pritlikavček pravi tudi, da je postal naš «šolnik» nadvse vnet agitator Sokola, a si ni upal povedati, da je položil temeljni kamen Sokolu na Polenšaku naš dični župnik Poplatnik, ki je daroval kar 1000 K, beri in reci tisoč kron za Sokolski sklad na Polenšaku. Sploh se čudimo brihtnosti naših klerikalcev, ker po eni strani podpirajo napredne organizacije, po drugi pa jih napadajo. Tako je daroval tudi prvi župnikov osebni tajnik — ljudstvo ga naziva kaplan — lepo svotico za tukajšnjo liberalno «Ljudsko knjižnico». Dopisunček obljublja tudi našemu nadučitelju, da mu bodo postrigli peruti (misli menda na tistih 9 klerikalcev in par tercijalk), pri tem pa je pozabil, da je ravno isti «samooblastni šolnik» že postrigel peruti prej imenovanima farovškima možakoma, ko sta tako veledušno darovala za napredne organizacije. Posebno tema dvema bi bilo svetovati, da ne hodita preveč na solnce, ker imata mnogo masla na glavi. Preti nevarnost, da se maslo razstopi in začne teči po njunih črnih suknjicah. Če pa, dragi dopisunček, ljubiš kolomaz in saje, pa le pridi na plan, te bom že namazal, da boš še bolj črn! Spadaš že itak davno med zamorčke v Afriko. — Lukež 12 do 37 vrste.

Kmetijski glasnik

PRIPRAVLJAJTE VEJNIK!

V takih letih kakor lani in letos si moramo pomagati z vsem, kar je količkaj porabnega za krmo. Ni zadosti, da obračamo samo slamo za pokladanje, ampak treba je, da posežemo tudi po gozdnih pridelkih. Gozdno drevje nam daje v takih letih v svojih zelenih listih tudi pripravno krmo, ki se z najboljšim uspehom suši in uporablja. Taka krma je sploh prav porabna za ovce, v letih pomanjkanja nam pa veliko zaleže tudi pri goveji živini. Tudi goveja živina se v takih letih zadovoljuje z vejnikom. Prav sedaj je nastopil zopet čas, da nabiramo in spravljamo to krmo.

Vejnik napravljamo od različnega gozdnega drevja. Zlasti ovce niso v tem pogledu dosti izbirčne. Goveji živini pa najbolj ugaja vejnik od belih jelš, lipe, leškovja, bresta, topole, javorja, jesena. Poraben je slednjič tudi vejnik od drugega drevja, od gabrine, bukovega drevja in hrastine itd. Takega je pa manj pokladati, ker je težje prebaven.

Dobre vejnik je bolj redilen kakor slama. Pripravljati ga je sedaj meseca avgusta, med mašama. Veje se v ta namen klestijo in povežejo v butare, ko je zeleno listje dobro ovenelo. Zvezane butare se postavijo potem po koncu v stavke ali se pa zlože ob deblu košatega drevja, da so zavarovane pred dežjem in pekočim solncem. Listi ne smejo med sušenjem plesneti, pa se tudi ne smejo preveč posušiti, ker se nam sicer pri spravljanju in pokladanju preveč zdrobe in zmrvijo.

Živini se pokladajo cele butare, da jih najprej z vrha obere. Nato se razvežejo, da jih lahko do golega obje.

Z napravo vejnika, ki ga imenujejo ponekod tudi «frodel», «pušlji» ali «plastje», ni nič odlašati!

POLETNA RABA GNOJNICE.

Poletno gnojenje travnikov z gnojnico je pri nas nekaj nenavadnega in neznanega. Saj nam manjka tudi gnojnice za to. Pri nas puščamo gnojnico, da se raje zaceja v zemljo ali pa da nam odteka brez vsake koristi po cestnih jarkih naprej v bližnji potok. Tako delamo pri nas, dasi smo gnojnice nujno potrebni. Ali jo pa napeljemo po kakem jarku na bližnji vrt, kjer nam vse premalo zaleže.

Drugod so bolj pametni. Drugod delajo gnojnične jame in love gnojnico, kjer in koliko jo dobe. In tako se naberejo po teh jamah lepe množine tega dragocenega gnojila. Gnojnico rabijo po teh krajih za spomladno, pa tudi za poletno gnojenje. Razredčeno z vodo jo vozijo ob deževnem vremenu na svoje travnike in sadne vrtove. Potrebno vodo obračajo v tem slučaju kar s streh v gnojnično jamo, tako da se meša kapnica z gnojnico. Ugodni vpliv takega gnojenja se močno pozna na travi, pa tudi na sadnem drevju. Tako delajo po krajih, kjer imajo sploh več gnoja kakor ga imamo pri nas! Kako pametno! Pri nas pa primanjkuje gnoja na vseh koncih in krajih, pa puščamo gnojnico popolnoma v nemar. Raje gledamo, da nam odteka, kakor da bi jo lovili.

Prav letos, ko nam preti veliko pomanjkanje na krmi, bi bila za nas poletna gnojnica zlata vredna. Z vodo pomešana bi nam lahko veliko pomagala, da bi se nakosilo več krme in dobilo več paše. Tako pa gledamo praznih rok, kako nam gineva pridelek krme.

Da nam gnojnica tudi poleti ugodno učinkuje, to sklepamo lahko že iz tega, da nam tudi na sadnem vrtu pomaga, če jo odpeljujemo tja po kakem jarku. Veliko več bi nam zalegla seveda, če bi z njo sami gnojili, tako kakor delajo po drugih krajih. Skrbimo tedaj, da pridemo tudi pri nas do gnojničnih jam in do poletnega gnojenja z gnojnico, ki bo tudi pri nas silno ugodno vplivalo na povečanje krmskega pridelka.

Obrtni glasnik

o **Otvoritev obrtne razstave v Celju** je bila v soboto dne 12. t. m. Razstava, ki bo trajala do 22. t. m., je zelo zanimiva. Razstavilo je za celjske razmere ogromno število obrtnikov, tovarnarjev in trgovcev iz Celja, okolice ter iz drugih oddaljenih krajih naše domovine. Razstavljeni so najlepši in skrbno izdelani predmeti. Med zanimivostmi je omeniti zlasti električno uro, ki teče na 24 ur, dalje velikanski sod itd. Razstavo je obiskalo že več odličnih osebnosti.

o **Člani krojaške zadruge v Ljubljani**, ki žele obiskati celjsko obrtno razstavo, dobe legitimacije za polovično vožnjo v zadružni pisarni.

Gospodarstvo

= **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi dne 16. t. m. se je dobilo: 100 avstrijskih kron za okoli 13 par, 100 nemških mark za okoli 9 dinarjev, 1 dolar za 84 do 84 in pol dinarja, 100 italijanskih lir za 384 do 385 dinarjev, 100 češkoslovaških kron za 250 do 252 dinarjev.

= **Borza v Ljubljani.** Sporočajo nam, da se v kratkem otvori v Ljubljani borza za blago in vrednote ter menda tudi za valute. Pripravljalna dela so v polnem teku. Z veseljem beležimo to vest, kajti borza bo za naše trgovstvo, industrijo in za narodno gospodarstvo sploh prevažnega pomena. Začasno tajništvo ljubljanske borze posluje v Ljubljani, v hiši Slovenske banke, Cankarjevo nabrežje, I. nadstropje (vhod za vodo). Uradne ure vsak dan od 16. do 18. ure.

= **Žitni trg.** Pretečeni teden se je tržila na Hrvatskem pšenica po 2000 K, rž po 1600 do 1700 K, ječmen po 1520 K, oves po 1400 do 1420 K, koruza po 1500 K, moka št. 0 po 2800 do 2850 K, otrobi po 800 do 960 K za 100 kg.

= **Živinski sejem v Karlovcu.** Na sejmu v Karlovcu dne 11. t. m. so bile sledeče cene za kg žive teže: prvovrstni voli 38 do 42 K, drugovrstni voli 35 do 40 K, tretjevrstni voli 20 do 30 K, krave 16 do 28 K, svinje, debele, 82 do 95 K.

= **Lesni trg.** Pretečeni teden so se prodajali na Hrvatskem prvovrstni hrastovi hlodi po 3000 do 4500 kron, hrastovi hlodi za furnirje po 4000 do 4500 K, fin hrastov les po 10.000 do 12.000 K, jesenovi hlodi po 1600 do 2400 K, javorjevi hlodi 1800 do 2500 K, bukov les za kurjavo, prvovrsten, 7000 do 9000 K.

= **Cene sadju v Novem Sadu** dne 14. t. m. za 1 kg: slive 12 K, hruške 12 do 28 K (po kakovosti), breskve 40 do 64 K (po kakovosti), grozdje 16 do 28 K (po kakovosti).

= **Omejitev izvoza živil.** Vlada namerava zabraniti izvoz ovsa, izvozno carino na mast pa povišati od 3 na 25 dinarjev pri kg. Najbrž se bo povišala tudi izvozna carina za pšenico, rž, ječmen in koruzo.

= **Kongres jugoslovenskih čebelarjev v Ljubljani** se bo vršil 4. in 5. septembra. Udeležniki dobijo polovično vožnjo na železnici. Kdor se misli kongresa udeležiti, naj se na dopisnici priglasi na «Savez jugoslovenskih pčelarskih društava» v Ljubljani. Vsak priglašenec dobi nato legitimacijo za polovično vožnjo v Ljubljano in nazaj.

= **Novi desetdinarski bankovci** so prišli v promet 4. t. m. Bankovci so izdelani v Ameriki. Stari desetdinarski bankovci ostanejo še v veljavi.

= **Kmetsko in delavsko delo.** Na naš uvodnik o «kmetskem delu» v predzadnji številki smo od zavednega delavca prejeli dopis o delavskem delu. Zelo nam je povolji, da čujemo oba zvona. Ugotoviti pa moramo nekatere dopisnikove pogreške. Govoreč v našem uvodniku o razmerju med slovenskim kmetom in slovenskim delavcem, smo ugotovili, da oba trpita od silne draginje, kateri je iskati vzroka v prvi vrsti pri industrijskih izdelkih. Dejali smo, da pri zelo mnogih delavcih ni opaziti onega pravega veselja do dela, kakor to lahko opažamo pri naših kmetih. Opazujte nekatere delavce pri delu, kako le gledajo, da čimprej mine čas dela. Kdo trpi od tega? Njihovi pridnejši tovariši, ki prezirajo lenobo in najdejo v delu samem najpoštenejši smisel. Torej ne trpi samo delodajalec. Seveda je tudi treba ločiti poedine panoge delavstva, n. pr. delavci usnjarskih tovarn imajo težaven posel, ki jim uničuje zdravje, ravnotako rudarji, ki jim podzemski rovi črpajo kri itd. Država bo zanje in za njihove potrebe morala vedno imeti pazljivo oko. Končno pa pri nas razmerje med delavstvom in kmetom večinoma ni tako ostro, kakor bi ga hoteli imeti gotovi politični ali strankarski organizatorji. Delavstvo naših tovarn in rudnikov se po večini rekrutira iz kmetiške okolice. V tovarni zaslužijo svojo gotovino in poleg tega še doma opravljajo kmetska dela. Pozivati pa našega kmeta, naj prodá kmetijo, če mu ni po volji, pa naj gre med delavce ali celo v tujino, je zelo nespretno rečeno, ker vsi vemo, da je naša s krvjo in znojem oškropljena rodna gruda — zlata ruda. Pa ne samo to. Če bi začelo kmetsko prebivalstvo zapuščati svojo grudo, to se pravi, če bi začel kmet zanemarjati svoje delo, bomo mi vsi skupaj slabo živeli. Kmetijski pridelki so pač prve potrebščine za življenje. Končno je pač jasno za vsakega pametnega človeka, da so na svetu potrebni vsi stanovi in da je boljše, če stanovi ne hujskajo drug proti drugim.

Novosti

* **Odhod kraljeve dvojice z Bleda.** V sredo opoldne sta se po dvamesečnem bivanju na Bledu poslovila od nas kralj Aleksander in kraljica Marija. Odšla sta v Marijanske Lazne na Češkoslovaškem.

* **Kralj v Ribnici in Kočevju.** Dne 10. t. m. se je kralj v spremstvu ministra Puclja in pokrajinskega namestnika Hribarja z avtomobilom pripeljal v Ribnico, kjer so mu priredili prisrčen sprejem in mu izročili poročno darilo, ki obstoja iz okusno izdelanih predmetov suhe robe z narodnimi okraski. Ginjen se je kralj poslovil ter se odpeljal skozi Kočevje, kjer so ga tudi Nemci iskreno pozdravljali.

* **Slovenjgradčani pri kralju.** Dne 2. t. m. je deputacija zavednega slovenjegraškega okraja pod vodstvom okrajnega glavarja Ipavica došla na Bled, da se pokloni kralju in mu izroči poročno darilo, štirivprežno konjsko opravo, ki je krasen izdelek. V deputaciji so se nahajala imena odličnih in zavednih posestnikov iz celega slovenjgraškega okraja. Kralj se je iskreno zahvalil za poklonilo in je naročil glavarju pozdrav vsemu slovenjgraškemu okraju.

* **Ljubljana po vsesokolskem zletu.** Nekaj tako veličastnega, kot je bil vsesokolski zlet, še Ljubljana ni videla. Vsa Ljubljana je živela te krasne dni v navdušenju, ki se je pri pogledu na tisoče krepkih Sokolov in vrlih Sokolic prijelo tudi onih, ki so bili Sokolstvu nasprotni. Uspeh resnega dolgotrajnega delovanja, ki ga je pokazalo Sokolstvo na zletišču, je odprl oči mnogim, ki so doslej zapeljani tavali za protisokolskimi hujskači. Sedaj je postala Ljubljana zopet vsakdanja. Vrvenje tisočev dragih gostov je ponehalo. Naj nam ostane ljubljansko vsesokolsko slavje v tako svetlem spominu, kakor so bili svetli zlati žarki, ki jih je ob zletnih dneh lilo solnce na praznično belo Ljubljano.

* **Nebo nam je bilo naklonjeno** ves čas vsesokolskega zleta. Kako krasna so bila jutra, ko je po ljubljanskih ulicah že odmevala sokolska koračnica in sokolski pozdravi! Čez dan pa je pripekala bolj in bolj huda vročina, ki je posebno v ponedeljek dosegla višek. Pa vztrajali smo vsi, požrtvovalne vrste telovadcev in ogromna množica občinstva. V noči po končanem zletu pa je pričel poščiti dež, ki je blagodajno poškropil izsušeno zemljo. Žalibog je padlo tudi nekaj toče, ki pa hvala Bogu ni napravila veliko škode!

* **Čast takemu duhovniku.** Dne 1. t. m. je v Zrenju v Istri obhajal petindvajstletnico posvečenja župnik g. Šime Cervar, ki je med vojno bil zaradi svoje odločne narodne zavednosti preganjan in zaprt, po vojni so ga pa laški divjaki že dvakrat zaprli in mu požgali vsa njegova poslopja. Mučeniškemu g. župniku želimo še mnogo let!

* **Dr. Šušteršič se vrača.** Kakor se poroča, ima begunec dr. Šušteršič že potne liste v rokah in se še tekom tega meseca povrne v domovino. Klerikalci ga niso nič kaj veseli, ker jih je grdo razkrinkal v svoji brošuri, saj jih je poznal. Pravijo, da bo dr. Šušteršič osnoval še eno stranko v Sloveniji. Izključeno pa seveda tudi ni, da postane dr. Šušteršič sčasoma zopet vrhovni komandant klerikalne stranke.

* **Nesreča pri kopanju.** Naše deroče vode zahtevajo vsako leto svoje žrtve in letos je bilo že mnogo poročil iz vseh krajev, da se ljudje pri kopanju utapljajo. Zadnjič je na Pasjem brodu utonil mladenič Maks Šnabelj iz Kamnika. Kdor ni vešč plavanja, naj se ne podaja v nevarnosti!

* **Tudi posledica brezmiselne hujskarije.** Kraljico je žalila s psovkami delomržna Ivana Rabič v družbi obmejnih vojakov v Mojstrani. Za svojo hudobijo, ki je plod klerikalnega hujskanja, se bo pokorila eno leto v ječi.

* **Napad iz ljubosumnosti.** Mladeničema Maksu Čehu in Lovru Beznik u v Gočavi je obema gorelo srce za nekega dekleta. Ker pa je dekle bilo Beznik u bolj naklonjeno, je Čeh Beznika pričakal in ga udaril s kolom po glavi. Nezavestnega Beznika so prepeljali v bolnico, vročekrvni Čeh si bo pa v zaporu hladil ljubezen.

* **Lastno stanovanje je zažgal** v Mariboru zasebni uradnik Josip Z. Prišel je pijan domov, zanetil na dveh krajih ogenj, zaklenil stanovanje in nato pobegnil. Toda sosedje so pravočasno opazili dim, vdrli v sobo in preprečili požar. Požigalca so že prijeli.

* **Podivjanost.** Čevljarski pomočnik Silvij Knipic je na pokopališču Sv. Križa pri Ljubljani ruval železne križe in nagrobne spomenike. Obsojen je bil na 14 dni zapora. Tako divjaštvo se mora najostreje obsojati.

* **Oropan duhovnik.** Kaplan g. Ivan Pucelj se je vračal domu v Faro pri Blokah, ko ga na cesti ustavi neznan lopov, ki mu zapreti s samokresom, in zahteva od njega denar. Kaplan je odgovoril, da nima ničesar, nakar je razbojnik kaplana preiskal in mu vzel 5900 kron denarja in srebrno uro, vredno 1000 kron.

* **Na lastno prošnjo je ubil** v Zagrebu Josip Petrovečki svojo ženo Zofijo. Sodišče mu je prisodilo 12 let ječe.

Iz raznih krajev

* **V Srednjih Gameljnih** je Ana Tacar rodila živo hčerko in jo zakopala v sadnem vrtu, kjer so novorojenko našli orožniki. Aretirani sta bili živinska otrokova mati Ana Tacar in pa njena mati Helena, ki je osumljena, da je pomagala dete zakopati.

* **V Spodnji Šiški** je dne 6. t. m. Vekoslav Tomšič brez vsakega povoda stopil k Adolfu Durniku in ga z nožem ranil v desnico. Za taka junaštva delijo naše sodnije pravične nagrade.

* **V Kamnem vrhu** na Dolenjskem je požar uničil nov kozolec in skedenj. V nevarnosti je bila vsa vas, toda ugoden veter je preprečil nevarnost.

* **Na Seničici** je bilo vlomljeno v kovačnico Franceta Bečana. Vlomilci so pokradli orodja za 6000 kron.

* **V Begunjah** je iz neznanega vzroka nastal v okoliškem gozdu požar, ki je štirim posestnikom povzročil zelo občutno škodo. Požar so mogli šele drugi dan popolnoma vdušiti.

* **V Novem mestu** se je poročil g. dr. Gostiša, tamošnji zdravnik, z gdč. Milico Petričevo.

* **V Kropi** je Matevž Podlipnik prišel z roko preblizu cirkularne žage, ki mu je odrezala tri prste desne roke.

* **Na Vranskem** je umrla ga. Terezija Kladnik, poštarjeva soproga in posestnica. N. v m. p.!

* **V Loki pri Zidanem mostu** je bil za župana izvoljen g. Ivan Koren, ki je znan kot trezen mož.

* **V Studencih pri Mariboru** je nastal v gozdu ogenj. Sumi se, da ga je povzročil nekdo s cigareto. Bodite previdni s cigaretami!

Beležke

\+ **Strah teme pred lučjo.** Vsesokolsko zmagoslavje ne da spati črni klerikalni gardi. Razumljivo je to. Črna garda, ljubeča temo, se boji svetle luči, prihajajoče od Sokolstva in grozeče pregnati klerikalno temo. Zato trobijo klerikalni listi, računajoč na ljudsko nevednost, da je Sokolstvo brezverska organizacija. Golice gnojnice je brizgalo te dni klerikalno časopisje proti Sokolstvu. Ne bomo odgovarjali na lopovščine, izkuhane v zakrknjenih možganih ostudnih elementov, ki z bogokletnim zlorabljanjem Kristovih naukov vlečejo za nos nevedneže med preprostim ljudstvom. Mi vprašamo samo Sokole: «Kdaj so vam v imenu Sokolstva vsiljevali brezverstvo?» Sokol je telovadno društvo, kateremu je cilj zdravje in prosveta našega naroda. Sokol ne brani nikomur, živeti po svojem verskem prepričanju in se v te zadeve ne vmešava, ker je zato cerkev tu, ne pa telovadna organizacija. Kdor pljuje na Sokolstvo, je navaden lopov in lažnivec.

\+ **Prava istinita beseda naših klerikalcev.** «Domoljub» od 9. t. m. prinaša v uvodnem članku «Naše stališče k vsesokolskemu zletu» med drugim dobesedno: Mi škofje smo se odločno ustavili tej nameri. (Protisokolsko pastirsko pismo škofov. Op.) A kaj so storili prijatelji Sokola? Čujte! Javno so pisali, da škofje lažejo. Grdo zasramovanje. Ali dobri katoliki so razpisali nagrado deset tisoč kron onemu, kateri bi škofom dokazal najmanjšo resnico (!)» Tu imate. Vsa klerikalna garda vedno vpije o lažeh naprednjakov, a kar naenkrat razpisuje «Domoljub» 10.000 K nagrade onemu, ki bi dokazal, da katoliški škofje ne lažejo. Pa naj še kdo verjame o resničnosti njihovega širokoustnega besedičenja in pisarenja. Menda prvikrat za svojega obstoja so se pokazali naši ljubi klerikalci sami in odkrito v pravi luči, ko odkrito priznavajo, da lažejo. — Sokol.

\+ **Črna vojna bo!** «Straža» poziva vse tako zvane katoliške organizacije, da mobilizirajo za nedeljski shod v Mariboru svoje veterane. Povrne se general Korošec, ki je na «zomerfrišu» na Bavarskem pogruntal nove kanone za svojo klerikalno armado. Črna vojna bo in klerikalci bodo streljali z novimi kanoni. Iz teh kanonov bo lila smrdljiva gnojnica na vse poštenjake — naprednjake, ki delajo za narod in ga ne hujskajo na prazno zabavljanje, kakor delajo to klerikalci.

Razno

× **Slon kot lokomotiva.** V francoskem mestu Tulle je bil pred kratkim načelnik tamošnje železniške postaje v veliki zadregi. Na progi, po kateri bi moral v kratkem priti brzovlak, je imel vagone, toda nobene lokomotive, ki bi odstranila te vagone. Naenkrat se načelnik spomni, da bi bila v to svrho uporabna slona tamošnjega cirkusa. Mišljeno, storjeno. Slona sta bila vprežena v vagone, katere sta pravočasno prepeljala na drug tir, da se ni zgodila nesreča.

× **Gospodična — kaplan.** To se malo čudno sliši, kajne? Te dni je bila namreč v Jeni na Nemškem nameščena kot pomočnica tamošnjemu protestantovskemu župniku gospodična Gertruda Schäfer.

Za smeh in kratek čas

Jud in tolovaj.

Nekega skopega juda je napadel v gozdu tolovaj in kričal: «Življenje ali denar.»

«Pustite mi denar, gospod razbojnik, in vzemite mi rajši življenje,» je javkal denarja lačni Iškarijotov sorodnik.

Nebeški pogovori.

Žid Abraham je prišel pred nebeška vrata in vprašal sv. Petra: «Ljubi sv. Peter, kako dolgo traja v nebeškem kraljestvu ena minuta?»

«Tisoč let,» odgovori sv. Peter.

«Ljubi sv. Peter, koliko pa znaša v nebeškem kraljestvu 1 vinar?»

«En milijon kron,» odgovori sv. Peter.

«Ljubi sv. Peter, daruj mi en nebeški vinar!»

«Počakaj eno nebeško minuto,» se odreže sv. Peter.

Prašek proti bolham.

Ožbovt Srbečica pride v drogerijo in zahteva prašek proti bolham.

«Za koliko, za deset ali za dvajset?» ga vpraša prodajalec.

«Kaj, za deset ali dvajset, za dva tisoč,» se razjezi Ožbovt.

Zelo prijetno deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči «Elsafluid», če se drgnejo z njim hrbet, roke, noge in celotno telo. «Elsafluid», ki se uporablja tudi kot lepotilo (kosmetikum) in ki služi negovanju kože, zob in ust, je mnogo močnejši in boljše kakor francosko žganje in že 25 let priljubljeno sredstvo. 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica stane z zamotom in poštnino vred 72 kron. Razpošilja ga Evgen V. Feller, lekarnar v Stubici donji, Elsatrg št. 360 (Hrvaško).

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo z razumno nego lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa" lilijino mlečno milo, najboljše blago, najfinejše „milo lepote"; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

„Elsa" obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedavce, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

„Elsa" Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

Prodajalci dobe, če naroče najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijino mleko 24 K; brkomaz 10 K; najfinejši Hega-puder drja. Klingerja v velikih originalnih škatlah 40 K; najfinejši Hega-zobni prašek v patentskatlah 40 K; puder za gospe v vrečicah 8 K; zobni prašek: v škatlah 12 K, v vrečicah 8 K; Sachet-dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo, 12 listkov 48 K; najfinejši parfum po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar,
STUBICA donja, Elsatrg št. 366 (Hrvaško).

Kaj je Elsafluid — to se zna!
Lekarnar Feller — Stubica!

Srednjevelik
salonski avtomat
se zaradi pomanjkanja prostora
po zelo ugodni ceni proda.
Ponudbe na **Ivana Vahčiča v Cerkljah pri Krškem.**

Odgovorni urednik Jože Hojkar. Izdaja Konzorcij Domovine. Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.